REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Zadeva: 0700-30/2023/13
Datum: 10. 11. 2025

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) na podlagi 21. člena v povezavi s 33. in 37. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo[1] (ZVarD) ter prvega odstavka 207. člena Zakona o splošnem upravnem postopku[2] (ZUP) v postopku, začetem na predlog, ki sta ga podala …, državljan Maroka, in …, državljan Kube, oba z zadnjim znanim naslovom v …, (predlagatelja), ki ju zastopa …, v zadevi ugotavljanja diskriminacije po ZVarD zoper Republiko Slovenijo, Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ), Štefanova ulica 2, Ljubljana, izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. **Predlog** za obravnavo diskriminacije, ki sta ga dne 21. 4. 2023 podala predlagatelja … in …, **se zavrne**.

2. Stroški v tem postopku niso nastali.

OBRAZLOŽITEV:

Vsebina predloga za obravnavo diskriminacije:

Zagovornik je dne 21. 4. 2023 prejel predlog za obravnavo diskriminacije …, državljana Maroka, in …, državljan Kube, oba z zadnjim znanim naslovom v … (predlagatelja), ki ju oba po pooblastilu zastopa ... V predlogu sta zatrjevala, da sta bila kot prosilca za azil diskriminirana in jima je bila odvzeta pravica do sodnega varstva v Republiki Sloveniji. Po pozivih Zagovornika z dne 26. 4. 2023 in z dne 22. 5. 2023 sta predlog dopolnila dne 24. 5. 2023.

V predlogu sta predlagatelja zatrjevala neposredno diskriminacijo in navodila za diskriminacijo zaradi osebnih okoliščin družbenega položaja in državljanstva tretje države, do katerih naj bi prišlo pri dostopu do sodnega varstva. Kot domnevnega kršitelja sta predlagatelja navedla Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ). Pojasnila sta, da sta prosilca za azil, ki sta po Uredbi Dublin III[3] prejela sklep MNZ o vrnitvi v Bolgarijo oz. na Hrvaško, zoper katerega sta se oba predlagatelja pritožila; njuni pritožbi je upravno sodišče zavrnilo, zaradi česar sta se pritožila na Vrhovno sodišče, vložila pa sta tudi predloga za izdajo začasne odredbe, saj jima je grozila deportacija v državi, kjer sta bila obravnavana nehumano. Smiselno sta tako zatrjevala neučinkovitost začasnih odredb, vloženih po tem, ko upravno sodišče njunima tožbama ni

[1] Zakon o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg)
[2] Zakon o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb)
[3] Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 6. 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva

ugodilo, saj izdaja začasne odredbe v njunih primerih več ne bi mogla zadržati izvršitve upravnega akta, ki bi bil pred izdajo odredbe že izvršen. Pri tem sta se sklicevala na mnenje Varuha človekovih pravic z dne 30. 3. 2023, da bi moralo MNZ izvršitev sklepov po Uredbi Dublin III v vseh primerih odložiti ne le do odločitve prvostopenjskega sodišča, temveč vse do pravnomočnosti odločbe o začasni odredbi, to je do odločitve Vrhovnega sodišča o pritožbi po šestem odstavku Zakona o upravnem sporu[4] (ZUS-1). V predlogu je nadalje navedeno, da sta bila oba predlagatelja kot prosilca za azil obveščena, da bosta deportirana v Bolgarijo oz. na Hrvaško, čeprav o njunih pravnih sredstvih (o pritožbi zoper sodbo upravnega sodišča v primeru … in o pritožbi zoper zavrnitev zahteve za izdajo začasne odredbe v primeru …) še ni bilo odločeno. Zatrjevala sta tudi, da sta bila v navedenih državah oba predhodno nehumano obravnavana oziroma izpostavljena nasilju, zato sta v izogib grozečim škodljivim posledicam pred deportacijo oziroma vrnitvijo zapustila ozemlje Republike Slovenije.

Predlogu so bili priloženi naslednji dokumenti: pobudi … z dne 21. 11. 2022 in … z dne 15. 11. 2022, naslovljeni na Varuha človekovih pravic, njuni pooblastili …, dopis Varuha človekovih pravic številka 7.3-11/2022-10-NAB, 7.3-12/2022-12-NAB z dne 30. 3. 2023; posnetek zaslona, ki prikazuje prevod sporočila o vračanju iz slovenskega v španski jezik, sodbo Upravnega sodišče I U 1243/2022-13 z dne 23. 9. 2022, sodbo U-I 1323/2022-13 z dne 7. 10. 2022 ter pritožbo zoper to sodbo z dne 13. 10. 2022.

*

<u>Postopek pred Zagovornikom:</u>

Zagovornik je kot bistvene **za postopek ugotavljanja diskriminacije** prepoznal trditve predloga o tem, da naj bi bila predlagatelja v azilnih postopkih obravnavana slabše kot ostali udeleženci upravnih postopkov, saj naj bi jima, drugače kot drugim udeležencem upravnih postopkov, za katere sta zatrjevala, da sta z njimi v primerljivem položaju, ne bilo zagotovljena učinkovito pravno sredstvo. Na podlagi takšnih trditev je Zagovornik ugotovil, da sta predlagatelja zatrjevala neposredno diskriminacijo v smislu določbe prvega odstavka 6. člena ZVarD, pri čemer pa sta na obrazcu predloga za obravnavo diskriminacije, ki je bil pripravljen, da bi se žrtvam diskriminacije pomagalo pri podaji prijave, navedla še, da menita, da so v njuni zadevi podana tudi navodila za diskriminacijo.

Zagovornik je tekom postopka predlagateljema z dopisom številka 0700-30/2023/12 z dne 11. 8. 2025 med drugim pojasnil tudi, da je njuno zadevo, drugače kot Varuh človekovih pravic, katerega mnenje sta priložila, **obravnaval v okviru svojih pristojnosti, torej v luči določb ZVarD**, ter da zadeve ni preučil glede tematike, ki spada v Varuhovo pristojnost (s stališča določb Ustave o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah). Zagovornik se namreč do kršitev, ki ne pomenijo diskriminacije, ne more in ne sme opredeljevati. Pri tem pa je Zagovornik ugotovil tudi, da stališče Varuha, kot izhaja iz omenjenega dopisa, ne temelji na ugotovitvi, da bi bila ureditev glede pravnih sredstev, ki so na voljo v postopkih o mednarodni pomoči, diskriminatorna.

*

Zagovornik je na podlagi določbe 37. člena ZVarD dne 19. 7. 2023 MNZ zaprosil za razjasnitev okoliščin v zvezi s predstavljenima primeroma.

MNZ je v odgovoru z dne 19. 7. 2023 pojasnilo, da je skladno z Uredbo Dublin III obema prosilcema za mednarodno zaščito na podlagi ugotovitve, da je za njuno obravnavo odgovorna druga država članica Evropske unije, izdalo sklepa o zavrženju njunih prošenj za priznanje mednarodne zaščite, ki ju je Upravo sodišče Republike Slovenije potrdilo kot pravilna.

[4] Zakon o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 26/07 - skl. US, 119/08 - odl. US, 107/09 - odl. US, 62/10, 98/11 - odl. US, 109/12, 10/17 - ZPP-E, 49/23, 131/23 - ZORZFS)

Postopek predaje odgovorni državi članici, Republiki Hrvaški, je Ministrstvo za notranje zadeve v primeru … začelo po izdaji sodbe in sklepa Upravnega sodišča Republike Slovenije št. IU 1243/2022-12 s 23. 9. 2022 in pred odločitvijo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije o pritožbi zoper omenjeno sodbo in sklep; v primeru … pa se postopek predaje Republiki Bolgariji niti ni začel, saj je ta 22. 11. 2022 samovoljno zapustil azilni dom.

V zvezi z navedbami predloga se je MNZ sklicevalo na tretji odstavek 70. člena Zakonu o mednarodni zaščiti[5] (ZMZ-1), ki določa, v katerih izrecno določenih primerih tožba zoper odločitev ministrstva v postopkih mednarodne zaščite avtomatično zadrži izvršitev, pri čemer med izrecno določenimi primeri ni sklepa iz četrte alineje prvega odstavka 51. člena tega zakona, ki je pravna podlaga za izdajo sklepov v skladu z Uredbo Dublin III. Poleg tega tretji odstavek 70. člena ZMZ-1 taksativno določa vrsto odločb in sklepov, v primeru katerih tožba zadrži izvršitev le teh, določa pa tudi, da v primeru vseh drugih odločitev po ZMZ-1 tožba ne zadrži njihove izvršitve. Nadalje se je MNZ v odgovoru sklicevalo na prvi odstavek 32. člena ZUS-1, ki določa, da tožba ne ovira izvršitve upravnega akta, zoper katerega je vložena, v kolikor zakon ne določa drugače, poleg tega pa šesti odstavek istega člena določa, da pritožba ne zadrži izvršitve izdane začasne odredbe.

MNZ je pojasnilo, da ne glede na navedeno še nikoli ni izvedlo predaje prosilca odgovorni državi članici pred odločitvijo Upravnega sodišča Republike Slovenije o tožbi in predlogu o izdaji začasne odredbe, pri čemer se predaja prosilca odgovorni državi članici skladno z zakonom lahko izvrši šele, ko Upravno sodišče Republike Slovenije tožbo in izdajo začasne odredbe zavrne, pod pogojem, da je prosilec v tem času seveda še vedno prisoten na ozemlju Republike Slovenije. MNZ je pojasnilo, da se pogosto predaja kljub temu, da je bila dogovorjena med obema državama, dejansko ne izvrši, ker prosilci samovoljno zapustijo azilni dom, kot se je to zgodilo tudi v primeru ...

Glede preverjanja možnosti nastanka težko popravljive škode, kateri bi bila prosilca izpostavljena v primeru vrnitve odgovornima državama, in ocenjevanjem obstoja kriterijev, ki bi sicer zadržali predajo prosilcev zaradi obstoja sistemskih pomanjkljivosti v obravnavani članici, je MNZ pojasnilo, da je preučilo informacije o stanju v Republiki Bolgariji in v Republiki Hrvaški, pri tem pa v nobeni od držav ni ugotovilo takšnih sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu 4. člena Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in 3. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Prav tako MNZ ni ugotovilo, da bi glede na osebne okoliščine katerega od njiju predaja lahko predstavljala kršitev 3. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah. Takšni odločitvi MNZ je pritrdilo Upravno sodišče Republike Slovenije, smiselno pa jo je potrdilo tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije, ki je zavrglo pritožbo … in zavrnilo pritožbo ...

MNZ je glede možnosti nastanka težko popravljive škode v primeru vrnitve prosilcev odgovornima državama poudarilo, da v primeru dublinskih postopkov ne govorimo o predaji kakšni tretji državi, ampak gre za predajo državama, ki sta članici Evropske unije. V zvezi s tem je opozorilo na sodbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije št. I Up 1/2018 z 12. 1. 2018, ko je le-to glede ugotavljanja težko popravljive škode navedlo: »V zvezi z ugotavljanji konkretnih okoliščin, ki lahko utemeljujejo težko popravljivo škodo kot podlago za izdajo začasne odredbe na podlagi 32. člena ZUS-1, ni pravilno izhajati iz splošne ugotovitve, da tožniku nastaja škoda, ki naj bi bila težko popravljiva že zaradi tega, ker naj ne bi bila več mogoča vzpostavitev prejšnjega pravnega razmerja kljub morebitnemu uspehu tujca v upravnem sporu, saj ne bi več bil na območju Republike Slovenije. Navedene konkretne okoliščine je treba v vsakem konkretnem primeru presoditi na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja, saj ni mogoče izhajati iz tega, da je vrnitev v vsako drugo državo iz Republike Slovenije za tujca že škoda, ki bi bila upoštevna kot razlog za izdajo začasne

[5] Zakon o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 - uradno prečiščeno besedilo, 54/21, 42/23 - ZZSDT-D)

odredbe; tako npr. vrnitev v drugo članico Evropske unije ne predstavlja škode, ki bi tujcu sama po sebi grozila in je ne bi bilo treba ustrezno utemeljevati in izkazovati. Prav tako je treba ob tem presoditi, ali je tovrstna škoda glede na okoliščine primera res težko popravljiva, in v zvezi s tem torej ugotoviti, ali bi se tudi v konkretnem primeru tožnik v primeru ugoditve tožbi v Republiko Slovenijo lahko vrnil, ker tedaj za njegovo vrnitev glede na konkretne okoliščine ne bi bilo pravnih ovir. To pa bi pomenilo, da bi bila vzpostavitev prejšnjega stanja - njegova navzočnost v Republiki Sloveniji (v okviru zakonsko dopustnih možnosti) - mogoča.« MNZ je v zvezi z navedenim pojasnilo, da sta Republika Hrvaška in Republika Bolgarija državi članici Evropske unije, ki spoštujeta pravni red Evropske unije in s tem tudi Dublinsko uredbo, poleg tega pa imata v celoti uveljavljen sistem mednarodne zaščite, zato prosilcema ob predaji omenjenima državama ne grozi nastanek težko popravljive škode. MNZ je dodatno pojasnilo, da bi v primeru, ko bi Vrhovno sodišče Republike Slovenije pritožbi prosilca ugodilo, bi bila vzpostavitev prejšnjega stanja z vrnitvijo prosilca v Republiko Slovenijo v skladu z Dublinsko uredbo absolutno mogoča.

MNZ je nasprotovalo stališču, da je položaj prosilcev za mednarodno zaščito v primerjavi z drugimi udeleženci sodnih postopkov slabši, saj naj jim ne bi bila zagotovljena pravica do pravnega sredstva iz 25. člena Ustave Republike Slovenije, v zvezi s čimer je navedlo, da v postopkih predaje prosilcev odgovornim državam članicam ravna skladno z ZMZ-1 in v skladu z Uredbo Dublin III, kakor je ravnalo tudi v primeru obeh omenjenih prosilcev. Kljub temu, da tožba ne zadrži izvršitve sklepa, izdanega na podlagi ZMZ-1 in Uredbe Dublin III, pa MNZ še nikoli ni pričelo s postopkom predaje prosilcev pred odločitvijo Upravnega sodišča Republike Slovenije o vloženih pravnih sredstvih v konkretnih primerih.

Nadalje je MNZ opozorilo, da …, ko je vložil tožbo na Upravno sodišče Republike Slovenije, sploh ni podal predlaga za začasno odredbo, kar pomeni, da bi MNZ lahko že takoj začelo z najavo in izvedbo predaje, vendar pa je praksa takšna, da se ne glede na to, ali je predlog za izdajo začasne odredbe vložen ali ne, počaka na odločitev Upravnega sodišča Republike Slovenije.

MNZ je nadalje navedlo, da je Republika Slovenija v zakon implementirala c točko tretjega odstavka 27. člena Uredbe Dublin III, iz katere izhaja, da ima zadevna oseba možnost, da v razumnem obdobju od sodišča ali razsodišča zahteva odložitev izvršitve odločitve o predaji, dokler se obravnava njegova pritožba ali poteka ponovni pregled, pri čemer države članice z odložitvijo predaje do sprejetja odločitve o prvi zahtevi za odlog zagotovijo, da je na voljo učinkovito pravno sredstvo. Pojasnili so, da je prva zahteva za odložitev predaje v Republiki Sloveniji izražena s tožbo, ki jo prosilec vloži na Upravno sodišče Republike Slovenije, s tem pa je na voljo učinkovito pravno sredstvo, tako da MNZ s tem, ko čaka na odločitev Upravnega sodišča Republike Slovenije o vloženi tožbi, spoštuje navedeno določbo Uredbe Dublin III. S tem je po mnenju MNZ upoštevana tudi določba 13. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah, saj ima vsak prosilec možnost vložiti pravno sredstvo zoper sklep, s katerim je bila njegova prošnja za mednarodno zaščito zavržena zaradi predaje odgovorni državi članici. MNZ je dodatno pojasnilo, da se v vsakem posameznem primeru presoja in poizveduje o vseh okoliščinah, ki se nanašajo na individualne potrebe osebe, ki bo predana državi članici, pristojni za obravnavanje njene prošnje za mednarodno zaščito, poleg tega pa se z njo opravi še dodatni razgovor v zvezi s predajo odgovorni državi članici. Vse navedeno se opravi že pred samo izdajo sklepa. Glede na navedeno je MNZ zagotovilo, da so vse predaje oseb državam članicam, odgovornim za obravnavanje njihove prošnje za mednarodno zaščito, izvedene ob polnem spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki izhajajo iz mednarodnih standardov in veljavne zakonodaje.

*

Zagovornik je dne 11. 8. 2025 z odgovorom MNZ po pooblaščenki seznanil oba predlagatelja. Predlagatelja je seznanil tudi, da se nagiba k odločitvi, da navedbe o neposredni diskriminaciji

zaradi neučinkovitega pravnega sredstva ter navedbe o obstoju navodil za diskriminacijo niso izkazane, ter jima pojasnil razloge za takšno odločitev. Predlagatelja se na dopis Zagovornika nista odzvala.

*

Ureditev varstva pred diskriminacijo:

Definicija diskriminacije je vsebovana v 4. členu ZVarD, skladno s katerim pomeni diskriminacija vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničevanje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti.

Neposredna diskriminacija je opredeljena v prvem odstavku 6. člena ZVarD in sicer le-ta obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb.

O neposredni diskriminaciji v smislu navedene določbe tako govorimo, kadar so podani naslednji elementi: osebna okoliščina, poseg v zavarovano dobrino (človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost), prikrajšanje v primerjavi z drugimi posamezniki ali skupinami v primerljivem položaju, vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki je je predlagatelj oziroma žrtev zatrjevanje diskriminacije deležen, ter odsotnost izjem od prepovedi diskriminacije. Le ravnanje, pri katerem so podani vsi omenjeni elementi, zakonsko gledano pomeni diskriminacijo. Druga neželena, sporna, krivična ravnanja, pri katerih ni mogoče prepoznati vseh elementov diskriminacije, niso diskriminacija v smislu določb ZVarD, lahko pa gre za druge vrste nezakonitih ravnanj, ki sodijo v pristojnost drugih organov.

Navodila za diskriminacijo v smislu določbe 9. člena ZVarD so vsakršna navodila, katerih posledica je bila, je ali bi lahko bila diskriminacija v smislu določb ZVarD, kar vključuje tudi navodila, da se diskriminacija ne prepreči oziroma odpravi.

Pri diskriminaciji mora biti specifična **osebna okoliščina** odločilen razlog za slabšo obravnavo. Gre za prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statuse, ki so praviloma trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka. Mednje, skladno s 1. členom ZVarD, štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katera koli druga osebna okoliščina.

V postopkih obravnave diskriminacije velja pravilo obrnjenega dokaznega bremena (40. člen ZVarD). Kadar diskriminirana oseba v postopku pri Zagovorniku, pristojni inšpekciji ali drugem postopku, v katerem zahteva obravnavo diskriminacije, izkaže dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije, mora kršitelj dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil te prepovedi, oziroma da je neenako obravnavanje dopustno v skladu z ZVarD.

Zagovornik se v okviru svojih pristojnosti lahko osredotoča zgolj na pojavne oblike diskriminacije, pri kateri gre vselej za slabšo obravnavo posameznika zaradi določene osebne okoliščine, ki je predmet varstva po ZVarD.

*

Zakonska ureditev t.i. azilnih postopkov po ZMZ-1:

Mednarodna zaščita v skladu z določbo 1. točke 2. člena ZMZ-1 pomeni status begunca in status subsidiarne zaščite. V postopkih za priznanje mednarodne zaščite se ugotavlja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite v Republike Sloveniji.

O prošnji za mednarodno zaščito odloči MNZ, pri tem pa pod pogoji iz 33. člena ZMZ-1 uporablja ZUP.

Postopki na prvi stopnji pred MNZ:

Načini, na katere MNZ lahko odloči o prošnji za mednarodno zaščito, so določeni v **49. členu ZMZ-1**. V obravnavanem primeru je relevantna določba **devetega odstavka**, ki določa, da MNZ prošnjo s sklepom zavrže, če se na podlagi meril[6] Uredbe Dublin III ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica EU ali pristopnica k Uredbi Dublin III (4. alineja prvega odstavka 51. člena ZMZ-1), v sklepu pa določi tudi, katera druga država članica je odgovorna za obravnavo prošnje. Glede na navedbe v predlogu za obravnavo diskriminacije sta bili namreč prošnji za mednarodno zaščito, ki sta ju vložila … in …, zavrženi, ker je MNZ ugotovilo, da sta za obravnavo njunih prošenj pristojni Hrvaška oziroma Bolgarija, obe državi članici EU.

Za obravnavanje predmetne zadeve je bistvenega pomena, da obstajajo razlike med predajo, do katere pride v primeru zavrženja prošnje zaradi nepristojnosti (**deveti odstavek** navedenega člena), saj v takih primerih (zavrženja zaradi nepristojnosti) o prošnji vsebinsko še ni odločeno in bo prošnja še obravnavana, vendar v drugi, pristojni državi članici; ter med ukrepom predaje v smislu določbe **desetega in trinajstega odstavka** 49. člena ZMZ-1, do katere pride v primeru zavrnitve oziroma vsebinske odločitve o prošnji za mednarodno zaščito, ko se zavrnjenemu prosilcu določi tudi rok za prostovoljni odhod iz območja RS oziroma iz območja držav članic EU in tudi iz območja drugih držav pogodbenic Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma, določi pa se tudi ukrep odstranitve tujca in prepovedi vstopa.

Pravna sredstva v postopkih po ZMZ-1:

V postopku sodnega varstva po ZMZ-1 (V. poglavje) se na podlagi določbe petega odstavka 71. člena ZMZ-1 uporablja ZUS-1.

Pravno sredstvo zoper odločitev MNZ je v skladu z določbo 70. člena ZMZ-1 tožba na upravno sodišče, zoper sodbo upravnega sodišča pa pritožba na Vrhovno sodišče. Pod pogoji iz Zakona o ustavnem sodišču[7] (ZUstS) in iz 72. člena ZMZ-1 je zoper posamične akte, izdane na podlagi ZMZ-1, mogoča tudi ustavna pritožba.

Tožba na upravno sodišče v skladu z izrecno določbo drugega stavka tretjega odstavka 70. člena ZMZ-1 v primerih zavrženja prošnje (deveti odstavek 49. člena ZMZ-1) oziroma tudi na podlagi splošne določbe 32. člena ZUS-1, **ne zadrži** izvršitve sklepa, **lahko pa sodišče** na tožnikov predlog odloži izvršitev izpodbijanega akta do izdaje pravnomočne odločbe, oziroma lahko tudi tožnik sam predlaga izdajo začasne odredbe za začasno ureditev stanja, če bi se z izvršitvijo akta prizadela tožniku težko popravljiva škoda.

Drugače pa tožba v primerih zavrnitve prošnje za mednarodno zaščito, ko je torej o prošnji vsebinsko odločeno, po izrecni določbi prvega stavka tretjega odstavka 70. člena ZMZ-1

[6] Merila za določanje odgovorne države članice so vsebovana v poglavju III Uredbe Dublin III.
[7] Zakon o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21, 57/2025-ZF)

zadrži izvršitev odločbe oziroma sklepa. Država mora sicer zoper vsako odločitev o predaji v skladu z določbami 27. člena Uredbe Dublin III zagotoviti učinkovito pravno sredstvo, pri čemer je odločitev o tem, ali je pravno sredstvo učinkovito, odvisna od narave odločitve o predaji, ki se izpodbija. Povedano drugače, pravno sredstvo, ki zadostuje standardom učinkovitosti v primeru zavrženja vloge, ko torej niso izpolnjene procesne predpostavke za odločanje, ne bo nujno veljalo za učinkovito tudi v primeru zavrnitve vloge, ki predstavlja vsebinsko odločitev o zadevi.

V obravnavani zadevi je Zagovornik ugotovil, da je šlo v zadevah obeh predlagateljev za določitev države članice EU, ki je na podlagi določb Uredbe Dublin III odgovorna za vsebinsko obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, in za s tem povezano predajo takšni državi, in **ne za odločitev o predaji** v smislu določbe **desetega in trinajstega odstavka** 49. člena ZMZ-1 (zavrnitev prošnje z določitvijo roka za prostovoljni odhod iz območja RS, iz območja držav članic EU in držav pogodbenic Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter izrek ukrepa odstranitve tujca in prepovedi vstopa).

Z vidika varstva pred diskriminacijo oziroma glede ugotavljanja primerljivosti položajev posameznih prosilcev za mednarodno zaščito je takšno razlikovanje, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, bistveno. Predlagatelja sta namreč glede pravnih sredstev v upravnih postopkih v Republiki Sloveniji v primerljivem položaju s tistimi prosilci za mednarodno zaščito, o prošnjah katerih se ne odloča vsebinsko, saj je za vsebinsko odločanje pristojna druga država EU.

*

<u>Ugotovitve Zagovornika:</u>

Iz navedb predloga in iz odgovora MNZ izhaja, da je MNZ … na podlagi ugotovitve, da je za obravnavo njegove prošnje pristojna Republika Hrvaška, izdalo sklep o zavrženju prošnje za mednarodno zaščito, ki ga je upravno sodišče potrdilo kot pravilnega, hkrati pa je zavrnilo predlog za izdajo začasne odredbe. Postopek predaje pristojni državi članici, torej Republiki Hrvaški, se ni izvršil, saj je predlagatelj zapustil azilni dom. Pritožbo … zoper sodbo upravnega sodišča je Vrhovno sodišče zavrglo.

Iz navedb predloga in iz odgovora MNZ nadalje glede … izhaja, da je le-temu na podlagi ugotovitve, da je za obravnavo njegove prošnje pristojna Republika Bolgarija, bil izdan sklep o zavrženju prošnje za mednarodno zaščito. Tudi omenjeni se je zoper sklep pritožil, predloga za izdajo začasne odredbe pa ni podal. Upravno sodišče je njegovo pritožbo zoper sklep zavrnilo. Postopek predaje pristojni državi članici, torej Republiki Bolgariji, se ni začel, saj je predlagatelj zapustil azilni dom. Pritožbo zoper sodbo upravnega sodišča je Vrhovno sodišče v primeru … zavrnilo.

*

<u>Ugotovitve Zagovornika glede očitka neposredne diskriminacije:</u>

Predlagatelja stav predlogu, ki se nanaša na postopke odločanja o mednarodni zaščiti, zatrjevala neposredno diskriminacijo zaradi osebnih okoliščin družbenega položaja in državljanstva tretje države, do katerih naj bi prišlo pri dostopu do sodnega varstva. Elementi, ki morajo biti podani, da lahko govorimo o neposredni diskriminaciji, so: osebna okoliščina, poseg v zavarovano dobrino (človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost), prikrajšanje v primerjavi z drugimi posamezniki ali skupinami v primerljivem položaju, vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki je je predlagatelj oziroma žrtev zatrjevanje diskriminacije deležen, ter odsotnost izjem od prepovedi diskriminacije. Le

ravnanje, pri katerem so podani vsi omenjeni elementi, zakonsko gledano pomeni diskriminacijo.

*

Predlagatelja sta zatrjevala obstoj osebne okoliščine družbenega položaja in državljanstva tretje države.

V postopku je bilo glede njunega družbenega položaja ugotovljeno, da sta bila v kritičnem času prosilca za mednarodno zaščito, glede njunega državljanstva pa, da je ... državljan Maroka, … pa državljan Kube. Navedeno pomeni, da sta pri obeh predlagateljih zatajevani osebni okoliščini izkazani.

*

Nadalje sta predlagatelja zatrjevala, da jima je bilo glede njunih prošenj za mednarodno zaščito poseženo v pravico do sodnega varstva, v zvezi s čimer sta zatrjevala tudi, da sta bila prikrajšana v primerjavi z drugimi osebami v primerljivih položajih.

Zagovornik je ugotovil, da sta oba predlagatelja v t.i. azilnih postopkih, ki potekajo na podlagi določb ZMZ-1, Uredbe Dublin III in ZUS-1, imela zagotovljeno sodno varstvo na način, da sta imela možnost vlagati pravna sredstva - tožbe na upravno sodišče in pritožbe na Vrhovno sodišče. Oba predlagatelja sta glede na navedbe predloga in odgovor MNZ možnost vložitve pravnih sredstev tudi izkoristila in vsak v svoji zadevi zoper sklep MNZ vložila tožbo na upravno sodišče in pritožbo na Vrhovno sodišče. Zagovornik je na podlagi navedb v odgovoru MNZ, ki jih je ocenil za prepričljive, ugotovil tudi, da se postopek predaje pristojni državi članici ni (oziroma se ne bi) začel, dokler ni (ne bi) o njunih pravnih sredstvih zoper vsakokratni sklep MNZ o zavrženju prošnje za mednarodno zaščito odločilo upravno sodišče. Iz navedb predlagateljev v postopku ni bilo mogoče ugotoviti, da bi bila predlagatelja glede sodnega varstva manj ugodno obravnavana kot katere koli druge osebe, ki bi bile z njima v primerljivem položaju. Predlagatelja tudi nista navedla, katere bi te osebe, ki so z njima v primerljivem položaju, lahko bile. Zagovornik je ocenil, da so s predlagateljema v primerljivem položaju tisti prosilci za mednarodno zaščito, o prošnjah katerih se v Republiki Sloveniji ne odloča vsebinsko, saj je za vsebinsko odločanje o njihovih prošnjah pristojna druga država članica EU, s čimer je predlagatelja dne 11. 8. 2025 seznanil. Vendar pa v postopku obstoj prikrajšanja predlagateljev v primerjavi z omenjenimi prosilci ali s katerimi koli drugimi posamezniki v primerljivem položaju ni bil izkazan.

Zato je Zagovornik predlagatelja dne 11. 8. 2025 seznanil tudi, da po njegovi oceni iz okoliščin predmetne zadeve ne izhaja sum diskriminacije in da Zagovornik v ravnanju, ki je kot sporno izpostavljeno v predlogu, ni prepoznal vseh elementov, ki morajo biti izpolnjeni, da bi lahko govorili o neposredni diskriminaciji po ZVarD, ter da zato ni prišlo do prenosa dokaznega bremena v smislu določbe 40. člena ZVarD. Pojasnil je tudi, da se breme dokazovanja na kršitelja prevali šele, ko domnevna žrtev tudi sama ponudi vsaj nekaj dokazil, s katerimi podkrepi svoje navedbe in izkaže vsaj razloge za sum diskriminacije. Predstavljenim ugotovitvam Zagovornika predlagatelja nista nasprotovala ter nista predložila dokazov, ki bi navedeno izpodbili.

Glede na navedeno Zagovornik na podlagi v postopku izvedenih dokazov in tudi na podlagi pravil o dokazno trditvenem bremenu iz 40. člena ZVarD ni ugotovil elementov neposredne diskriminacije po ZVarD.

*

<u>Ugotovitve Zagovornika glede očitka navodil za diskriminacijo:</u>

Iz trditev predlagateljev, da je v predmetni zadevi kršitelj MNZ, izhaja, da naj bi navedeno ministrstvo v postopkih po ZMZ-1 dajalo navodila za diskriminacijo, vendar svojih navedb predlagatelja nista dovolj pojasnila oziroma konkretizirala, da bi jih bilo mogoče preizkusiti. V predlogu so namreč opisani le postopki, ki jih MNZ vodi na podlagi veljavnih predpisov. Tako domnevnemu kršitelju, ki sta ga navedla predlagatelja, namreč MNZ, ni mogoče očitati navodil za diskriminacijo, saj gre v postopkih o mednarodni zaščiti, na katere se predlog nanaša, za izvrševanje predpisov.

Zagovornik je v zvezi z določbo prvega odstavka 40. člena ZVarD ugotovil, da tudi glede te oblike diskriminacije (navodila za diskriminacijo) ni prišlo do prenosa dokaznega bremena, saj v predlogu in dopolnitvah ni izkazanih dejstev, ki bi opravičevala domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije v obliki navodil za diskriminacijo kot pojavne oblike diskriminacije. Gre namreč za golo navedbo brez konkretizacije okoliščin zatrjevane oblike diskriminacije, pri čemer manjka predvsem navedba konkretnih navodil, katerih posledica je bila, je ali bi lahko bila diskriminacija v smislu določb ZVarD, oziroma navedba morebitnih konkretnih navodil, da se diskriminacija ne prepreči oziroma odpravi. Tudi v dokaznem postopku obstoj navodil za diskriminacijo ni bil prepoznan. Zato je Zagovornik predlagatelja seznanil, da po njegovi oceni iz okoliščin predmetne zadeve ne izhaja sum obstoja navodil za diskriminacijo, čemur predlagatelja nista ugovarjala, niti nista predložila dokazov, ki bi navedeno izpodbili.

Kot rečeno, se breme dokazovanja na kršitelja prevali šele, ko domnevna žrtev tudi sama ponudi vsaj nekaj dokazil, s katerimi podkrepi svoje navedbe in izkaže vsaj razloge za sum diskriminacije. Zagovornik je ocenil, da v predmetni zadevi glede tudi navodil za diskriminacijo razlogi, navedeni v predlogu za obravnavo diskriminacije, niso bili zadosti prepričljivi in do prevalitve dokaznega bremena na MNZ kot domnevnega kršitelja ni prišlo.

*****

Glede na navedeno je Zagovornik predlog v celoti, tako glede neposredne diskriminacije, kot tudi glede navodil za diskriminacijo, zavrnil, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

*

Skladno s prvim odstavkom 35. člena ZVarD je postopek pri Zagovorniku v primeru diskriminacije za stranke brezplačen in posebni stroški pa v tem postopku niso nastali. Zato je Zagovornik odločil, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:
Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Upravni spor stranka sproži s tožbo, ki jo v 30 dneh od vročitve odločbe vloži na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva ulica 33, 1000 Ljubljana. Tožbo vloži neposredno pisno ali jo pošlje po pošti. Skupaj z morebitnimi prilogami jo vloži v najmanj treh izvodih. K njej mora priložiti tudi to odločbo v izvirniku ali prepisu.

Postopek vodila:
Petra Klepec LL.M. (ZRN)
Samostojna svetovalka Zagovornika

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
- predlagateljema po pooblaščenki (po ZUP)
- zbirka dok. gradiva.